

Asia: VN/24616/2022

Lausuntopyyntö arviomuistiosta poliittisesti vaikutusvaltaisten henkilöiden henkilötietojen käsittelystä keskitetyn kansallisen tietojärjestelmän avulla

Kysymykset vastaanottajille

1. Kuinka tarpeellisena näette poliittisesti vaikutusvaltaisten henkilöiden tai tällaisten henkilöiden perheenjäsenten tai yhtiökumppanien henkilötietojen käsittelyn keskitetyn kansallisen tietojärjestelmän avulla?

Veikkaus Oy kannattaa arviomuistiossa esitettyä poliittisesti vaikutusvaltaisia henkilöitä, heidän perheenjäseniään ja yhtiökumppaneita koskevaa keskitettyä kansallista tietojärjestelmää (PEP-tietojärjestelmä). Veikkaus Oy:n näkemyksen mukaan PEP-tietojärjestelmä toteutuessaan voisi parantaa PEP-selvitysten luotettavuutta, asiakkaan tuntemisen prosessin tehokkuutta ja vähentää hallinnollista taakkaa, kun rahanpesulain mukaista tehostetun tuntemisvelvollisuuden toteuttamista varten tarvittavat tiedot olisivat saatavilla, kattavia, ajantasaisia ja luotettavia.

Koska PEP-tietojärjestelmä sisältäisi lähtökohtaisesti tietoja vain suomalaisista henkilöistä, tulee joidenkin ilmoitusvelvollisten jatkossakin tukeutua muihin tapoihin selvittää ulkomaisten asiakkaiden asemaa. Tästä lähtökohdasta tulisi harkita sitä, voisivatko kaupalliset toimijat käyttää rekisteriä, jolloin ilmoitusvelvolliset voisivat tarvittaessa käyttää ainoastaan yhtä tietolähdettä asiakkaiden aseman selvittämisessä, ellei riskiperusteinen arviointi muuta edellyttäisi.

PEP-tietojärjestelmän käyttämisestä perittävien maksujen tulisi olla kohtuullisia.

2. Tulisiko vielä jokin näkökulma erityisesti ottaa huomioon vaikutusten arvioinnissa?

Kansallisen PEP-tietojärjestelmän käyttäminen ilmoitusvelvollisen toimesta voi sisältää ilmoitusvelvollisen toimesta laajaa henkilötietojen käsittelyä asiakaskannan koosta riippuen. Lisäksi ilmoitusvelvollisten kansallista PEP-tietojärjestelmää käyttäessä käsittelemät PEP-tiedot voivat sisältää tietosuoja-asetuksen tarkoittamia erityisiä henkilötietoryhmiä (poliittinen vakaumus). Veikkaus Oy:n näkemyksen mukaan kansallisessa lainsäädännössä tulisi säätää selkeästi myös ilmoitusvelvollisen PEP-tietojärjestelmää käyttäessä tapahtuvan henkilötietojen käsittelyn oikeusperusteesta säätämällä käsittelystä siten, että ilmoitusvelvollisella on lakisääteinen oikeus

käsitellä rekisterin tietoja toteuttaakseen tehostettua tuntemisvelvollisuutta koskevat velvollisuutensa. Oikeusperusteesta säädettyä olisi huomioitava myös erityinen peruste erityisten henkilötietoryhmien käsittelyyn ja säädettyä selkeä poikkeusperuste niiden käsittelyyn.

3. Muuta lausuttavaa

Pääministeri Orpon hallitusohjelman mukaisesti Suomen rahapelimarkkinat on tarkoitus avata osittain lisenssijärjestelmässä eli toimilupajärjestelmässä tapahtuvalle kilpailulle. Hallitusohjelmassa todetaan, että osittaiseen lisenssijärjestelmään siirrytään viimeistään 1.1.2026. Lainvalmistelutyö on käynnissä (Sisäministeriön hanke SM053:00/2023). Rahapelijärjestelmämuutos lähtökohtaisesti tarkoittaa, että toimilupa eli lisenssi myönnetään hakemuksesta jokaiselle hakijalle, joka täyttää lainsäädännössä asetetut vaatimukset. Suomen rahapelimarkkinoille tulee siten uusia ulkomaille sijoittautuneita rahapeliyhtiöitä, joiden asiakkaina olisi mahdollisesti suuri määrä suomalaisia. Mahdollisessa jatkovalmistelussa tulisi kiinnittää huomiota siihen, pitäisikö myös tällaisilla toimijoilla olla oikeus tai velvollisuus käyttää tällaista keskitettyä kansallista PEP-tietojärjestelmää.

Mahdollisessa jatkovalmistelussa tulisi kiinnittää huomiota myös siihen, millaisia mahdollisia vaikutuksia keskitetyllä PEP-tietojärjestelmällä olisi nykyiseen rahanpesulakiin ja ilmoitusvelvollisten velvollisuuksiin toteuttaa asiakkaan tuntemista koskevia toimenpiteitä.

Tietojärjestelmän tietojen luotettavuuden takaamiseksi tulisi varmistaa, että mahdolliset tietojärjestelmässä ilmenneet puutteelliset tai virheelliset tiedot olisi mahdollista ilmoittaa rekisterin ylläpitäjälle.

Mikkola Jarkko
Veikkaus Oy